

הלכות הדף היומי

מסכת בבא מציעא

תוכן

- א. גדולה מזו אמרו שמיין להם כארים ... לא סיימוה קמי דקטן הוא.....2
- ב. המפקיד פירות אצל חברו הרי זה יוציא לו חסרונות ... שעירבן עם פירותיו אבל יחד לו קרן זוית אומר לו הרי שלך לפניך ... במסתפק מהם ... דלא ידעי כמה אסתפק.....2
- ג. במה דברים אמורים שמדד לו בימות הגורן והחזיר לו בימות הגורן אבל מדד לו בימות הגורן והחזיר לו בימות הגשמים אינו יוציא לו חסרון מפני שמותירות.....3
- ד. יוציא לו שתות ליינ ... שלשה לוגין שמן למאה לוג ... אם היה שמן מזוקק אינו יוציא לו שמרים אם היו קנקנים ישנים אינו יוציא לו בלע.....4
- ה. המוכר שמן מזוקק לחבירו כל ימות השנה הרי זה מקבל עליו לוג ומחצה שמרים למאה 4
- ו. המשתכר אל ישתכר יותר על שתות.....5
- ז. אסור לערב שמרים.....6
- ח. מכר לו את הצמד לא מכר לו את הבקר מכר לו את הבקר לא מכר לו את הצמד.6
- ט. לוקח נמי מקבל פקטים ... דיהיב ליה זוזי בתשרי וקא שקיל מיניה בניסן כי מדה דתשרי הא דיהיב ליה זוזי בניסן וקא שקיל מיניה בניסן כי מדה דניסן.....8
- י. המפקיד ... ולא יחדו לה בעלים מקום ומלטלה ונשתברה אם מתוך ידו נשברה לצורכו חייב לצורכה פטור אם משהניחה נשברה בין לצורכו בין לצורכה פטור יחדו לה הבעלים מקום ... בין מתוך ידו ובין משהניחה לצורכו חייב לצורכה פטור.....9

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא מציעא

דף מ.

א. גדולה מזו אמרו שמין להם כארים ... לא סיימוה קמי דקטן הוא

יורש שהשביח¹ הנכסים ואח"כ נודע לו שיש עוד אה במדינה אחרת, אם האה הוא קטן אע"פ שעכשיו הוא גדול², כל מה שעשה בהיותו קטן השבח³ לאמצע⁴, ואם הוא גדול שמין לו כארים ובחלקו נוטל כל השבת, ובחלק האה נוטל למחצה או שלישי או רביע כדין ארים⁵.

ב. המפקיד פירות אצל חבירו הרי זה יוציא לו חסרונות ... שעירבן עם פירותיו אבל יחד לו קרן זוית אומר לו הרי שלך לפניך ... במסתפק מהם ... דלא ידעי כמה אסתפק

¹ שו"ע ונו"כ רפז ג

² סמ"ע ס"ק יד

³ וכתב הסמ"ע (שם) דמ"מ מה שאכל אכל ואין מוציאין מידו, כיון שלא ידע בו אינו מחויב לשלם מה שאינו בעין. וביאר הנה"מ (סק"ו) דהיינו דוקא מה שאכל מהשבה שהשביח, והמעם דאף ביורד לשדה חבירו ושתל או בנה ונפסד הקרן, ודאי שצריך לשלם ההפסד, שהרי יכול לומר לו עקור אילנך, ונמצא שלא זכה בשבח עד שידע ואז זוכה מדין חצר, אבל שלא מדעתו אין החצר קונה לו משום שהוא כדבר שאינו רגיל לבא, וכיון שלא זכה בשבח ובאחריות המשיבית הוא, לכן פטור מלשלם מה שאכל, אבל אם אכל מפירות בעין שזכה בהם היורש, ודאי שצריך להחזיר הפירות שאכל, דמשום שלא ידע שאינו שלו אינו נפטר, עיין שם.

⁴ דכיון שאין מורדין קרוב לנכסי קטן, הו"ל כיוורד שלא ברשות. ונראה דאע"פ שאינו יורד שלא ברשות ממש, שהרי לא ידע שיש לו עוד אה, מ"מ אי אפשר לתת לו דין יורד ברשות, שהרי אילו ידע והיה מבקש מב"ד רשות לא היו נותנים לו, ממילא חזר דינו כיוורד שלא ברשות.

⁵ והקשה הסמ"ע (ס"ק מז) מ"ש משבוי ששמעו בו שמת והורידו קרוב לנכסיו ובה השבוי, שכתב הרא"ש שאין לו בשבח כלום, כמ"ש הרמ"א בסימן רפה, וכתב הטעם דכיון ששמעו בו שמת סמכא דעתיה שהוא שלו ולא יפסיד הנכסים, ולא הוצרכו לתקן שיהא לו כארים, וא"כ ה"נ כשלא ידע שיש לו אה ודאי סמכא דעתיה שהוא שלו ולא יפסיד, ולמה יטול כארים, ותירץ דשאני התם דאף ששמעו בו שמת, כיון שאינו אלא שמועה, נכנס גם ע"ד שמא לא מת, ויבא ויטול עכ"פ את שלו, והוי כידע ומחיל, משא"כ הכא דלא ידע בו כלל, וגם נכנס ברשות, לא מחל על חלקו כארים, עיין שם. והט"ז תמה דא"כ גם בשמעו בו שמת היה לחכמים לתקן שיטול כארים, דיש להשוש כיון שאינו בטוח שהוא שלו לא יעסק היטב (עי' בחידושי רעק"א בסימן רפה שכתב שלדברי הסמ"ע דכאן אם באו עדים גמורים שמת נוטל כארים). ובנה"מ (סק"ז) כתב שבשמעו בו שמת כיון שאוכל כל הפירות יש לו דין מוציא הוצאות על נכסי אשתו דמה שהוציא הוציא, אבל הכא אינו אוכל הפירות כלל, ולא ירד רק להשביח, למה לא יטול כארים וימחול מלאכתו בחנם, עיין שם, ולענ"ד צ"ע, הרי ע"כ איירי שאוכל הפירות, דאל"כ הרי כתב לעיל דמורדין קרוב לנכסי קטן, ותו לא מיקרי יורד שלא ברשות.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטלי' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא מציעא

המפקיד פירות⁶, אפילו הם מדודים, לא יערבם השומר עם פירותיו, משום שאדם רוצה בקב שלו. ואז אם חסרו מעצמם, בין שחסרו כפי שדרך פירות לחסור, ובין שחסרו יתר מהראוי, אומר לו הרי הם לפניך ופטור⁷.

עירבם השומר⁸ עם פירותיו וחסרו כפי דרכן, מנכה ממנו כדין חסרונו ומחזיר לו, ואם חסרו יותר מכדי חסרונו⁹, נשבע השומר שכך חסרו מהתערובת ומנכה לפי החשבון, ואם אינו יודע כמה חסרו מפירות הפקדון, כגון שלקח מהתערובת ואינו יודע כמה, אינו מנכה אלא כפי דרך חסרונו¹⁰.

כיצד יעשה יחשוב תחלה החסרון שראוייה להתחסר וינכה לו ואז ידע כמה נסתפק מהן וישלם לפי ערך הפירות. לחטים ולאורז קלוף ינכה ד' קבים ומחצה לכל כור, שהוא אחד חלקי ארבעים¹¹, לשעורים ולדוחן ט' קבין לכל כור, שהוא אחד חלקי עשרים, לכוסמין ולזרע פשתן בגבעוליו, שאז הגבעולין מתייבשין ונופלין והרוח מנשבת¹² ולאורז שאינו קלוף ג' סאין לכל כור שהוא עשרית, ובמדה זו לכל שנה ושנה.

ג. במה דברים אמורים שמדד לו בימות הגורן והחזיר לו בימות הגורן אבל מדד לו בימות הגורן והחזיר לו בימות הגשמים אינו יוציא לו חסרון מפני שמותירות

במה דברים אמורים¹³ שמדד לו בימות הגורן והחזיר לו בימות הגורן, אבל אם הופקד אצלו בימות הגורן והחזיר לו בימות הגשמים אינו מנכה לו כלום

⁶ שו"ע ונו"כ רצב י

⁷ סמ"ע שם כו

⁸ שו"ע ונו"כ שם וסמ"ע (ס"ק כח)

⁹ כתב בנה"מ (ס"ק טו) דדוקא בשעירבן עם פירות שווין, אבל עם פירות שאינן שווין, הו"ל פשיעה, דאפשר משום שעירבן עם פירות גרועים נחסרו, ואינו יכול לנכות אלא כדי חסרונו.

¹⁰ שו"ע ונו"כ שם יא

¹¹ כור הוא 180 קבים

¹² סמ"ע שם לג, אבי החושן שם.

¹³ שו"ע ונו"כ שם יב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא מציעא

בשביל החסרון, מפני שתופחות ומותירות שמחמת לחותן הן נתפחים¹⁴, ונעשה כל גרעין גדול ונתמלא המדה כשיעור החסרון¹⁵.

ד. יוציא לו שתות ליינ ... שלשה לוגין שמן למאה לוג ...
אם היה שמן מזוקק אינו יוציא לו שמרים אם היו קנקנים
ישנים אינו יוציא לו בלע

ואם הופקד אתו יין וערבו עם שלו ונסתפק ממנו¹⁶, מנכה לו ששית היין, מפני שקנקנים בולעים ששית ליינ¹⁷, ולשמן מנכה לו שלשה לוגין לכל מאה לוגין, לוג ומחצה בשביל השמרים ולוג ומחצה בשביל בליעת הכלי, לפיכך אם היה השמן צלול ומזוקק אינו מנכה לו כלום בשביל השמרים, ואם היה הכלי ישן שכבר שבע מבליעה אינו מנכה לו כלום בשביל בליעת הכלי. ואין כל המקומות שוים אלא בכל מקום משערים לפי בליעת הכלים והיין והשמן של אותו מקום¹⁸.

ה. המוכר שמן מזוקק לחבירו כל ימות השנה הרי זה מקבל
עליו לוג ומחצה שמרים למאה

¹⁴ ולא חילק המחבר בין מונחים במקום צר כמו כד או לא, גם בטור אינו מחלק, ובגמ' מחלק, ועיין דרישה [סעיף י"ד] דאין נ"מ לענין פקדון דאי הניח של פקדון לבד בכד הרי עכ"פ אומר הש"ל, ואי עירב של פקדון עם שלו והניחו בכד ונתמלא מהם הכד בשעת הפקדון ונסתפק ממנו ונתרוקן הכד מ"מ בימות הגשמים כשבאו להחזיר אינו מנכה לו החסרון, דהא כיון דנתרוקן הכד היה יכול לתפוח ולעלות הול"ל אף בלא נסתפק ממנו איך שייך לומר בכד לנכות החסרון בשביל אכילת עכברים דהא ע"י אכילת עכברים נתרוקן והוי יכול לתפוח ולעלות במקום הריקן. וע"כ צ"ל דס"ל לחלק בין אכילת עכברים אף שנתרוקן למעלה מ"מ כיון שלמטה הם במקום צר נדחקו יחד ואין תפוחין כפירש"י בב"מ [מ' ע"א ד"ה איצטא], ובין אם נסתפק מהם נעשה גם למטה המקום מרווח.

¹⁵ סמ"ע שם לד

¹⁶ דאל"כ היה מחשב עמו החסרון לפי ערך. סמ"ע לה

¹⁷ צ"ע בעיני דלא חילקו בין קנקנים מזופפות או לא, וז"א בע"ז משמע דמזופפות בלעי טפי. אבני החושן
¹⁸ חבל יוסף וצ"ע דלא ביארו בזה הפוסקים.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת בבא מציעא

המוכר לחבירו סתם שמן או יין אף על פי שיודע בו המוכר שהוא מזוקק, אסור לערב שמרים¹⁹, מחבית אחרת²⁰ כשבא למכור לחבירו ולמדוד לו מדות מדות, בין ביין בין בשמן, ואפילו כל שהוא. אבל שמרי יין זה או שמן זה רשאי²¹. וי"א שמותר לערב שמרי שבהביות.

לפיכך לדיעה הראשונה המוכר לחבירו²² שמן מזוקק שהתנה עמו ליתן לו השמן שקונה ממנו מזוקק, אינו מקבל עליו שמרים²³ אם ימצאו בשולי החבית. וי"א²⁴ שאין מנכה לו השמרים, כיון שמותר לערב שמרי שבהביות. אבל אם לא ערבן, אינו מנכה לו רק בשביל השמן העכור הצף למעלה שמדלא עירבו אמרינן שמחל²⁵. בד"א, כשמכר לו בשעה שהוא עכור, אבל כשמכר לו בשעה שהוא צלול, אינו מנכה לו אפילו את אלו.

מכר לו שמן סתם מקבל עליו לוג ומחצה שמרים לכל מאה לוג אם ימצאו בשוליו²⁶, ומקבל עליו עוד²⁷ שמן העכור העולה למעלה על פני השמן יותר על השמרים הידועים באותו מקום.

דף מ:

ו. המשתכר אל ישתכר יותר על שתות

¹⁹ שו"ע ונו"כ רכח ימ

²⁰ סמ"ע שם כה

²¹ שם

²² שו"ע ונו"כ שם כ

²³ ואי בעי לערב בשעת המדידה לא היה לו רשות לערבו, משו"ה גם אין צריך לקבל עליו שמרים, סמ"ע כו

²⁴ רמ"א שם

²⁵ סמ"ע שם ל ונתי"מ יא

²⁶ שאם היה רוצה המוכר היה מערבו בשעת המדידה כ"כ ב"י בדעת הרמב"ם אבל דעת הסמ"ע כו שאדרבה,

כל דיש לו רשות לערב ולא עירב אמרינן דמחיל ליה.

²⁷ עיין סמ"ע כז

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת בבא מציעא

חייבים ב"ד²⁸ להעמיד ממונים על השערים שלא ירויח כל אחד מה שירצה, ושיערו חז"ל שאין לו לאדם להרויח בדברים שיש בהם חיי נפש²⁹ כגון יינות שמנים וסלתות אלא ששית. במה דברים אמורים במוכר סחורתו ביחד בלא טורח, אבל חנווני המוכר סחורתו מעט מעט שמין לו טרחו וכל יציאותיו, וכל זה נחשב לקרן, ומותר עליהם ירויח שתות מהכל³⁰.

במה דברים אמורים בשלא הוקר השער, אבל הוקר השער ימכור כפי היקר. ואם שאר מוכרים אינן שמין על לב ועוברים על מה שאמרו חז"ל שלא ישתכרו יותר משתות, וכל שכן במקום בו שאר המוכרים אינם יהודים³¹, אף זה הירא את דבר ה' אין צריך ליזהר בזה³².

ז. אסור לערב שמרים

המוכר לחבירו סתם שמן או יין אף על פי שיודע בו המוכר שהוא מזוקק, אסור לערב שמרים³³, מחבית אחרת³⁴ כשבא למכור לחבירו ולמדוד לו מדות מדות, בין ביין בין בשמן, ואפילו כל שהוא. אבל שמרי יין זה או שמן זה רשאי³⁵. וי"א שמותר לערב שמריו שבחביות.

ח. מנר לו את הצמד לא מנר לו את הבקר מנר לו את הבקר לא מנר לו את הצמד

המוכר דבר לחבירו יפרש ויפרט מה שמוכר לו עם או בלי התשמישים הנלוים למקח, כדי להמנע מטענות ותביעות וספיקות, וימנע ע"י כך מלבא

²⁸ שו"ע ונו"כ רלא ב

²⁹ ובדברים שאין בהן אוכל נפש כלל כגון הקושט והלבונה יכול להשתכר כל מה שירצה אפילו כפלי כפלים מהקרן, ובדבר שיש בו ממכשירי אוכל נפש כגון כמון ותבלין והדומה להן מותר להרויחן עד הכפל ולא יותר. סמ"ע שם לו

³⁰ והוא טפי מאילו לא הרויח אלא שתות מהקרן. סמ"ע לו

³¹ סמ"ע שם לח

³² שהרי לאחר שיקנו ממנו ותגמר סחורתו ילכו לקנות מהיקרים ולהפסיד לזה לחודיה בידים לא מפסדין

³³ שו"ע ונו"כ רכה יט

³⁴ סמ"ע שם כה

³⁵ שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא מציעא

למריבות ודיני ודייני. ואפילו דברים שקונה גם בלי שיפרט ראוי שיפרט אותם בשעת מכירה ובשטר המכירה.

במקום שיש ספק אם דבר זה נכלל במכירה או לא³⁶, אם יש מנהג באותו מקום הלך אחר המנהג³⁷, ואם אין מנהג ידוע הלך אחר לשונות בני אדם, במקום שגם לשון בני אדם אינו ברור, קבעו חז"ל מה הם הדברים הנכללים במכירה ומה אינו נמכר³⁸.

בכל אלו³⁹ כשיש ספק בדבר הנמכר, אין סכום הדמים ראייה והוכחה⁴⁰ לכאן או לכאן, אלא דינם במקח זה כשאר דיני אונאה, ומ"מ אם לשון רוב בני אדם מסייע לכך, מצרפין הוכחת הדמים ללשון רוב בני אדם לקבוע מה נכלל במכירה⁴¹.

לפיכך בזמן הגמ' מכר את⁴² הצמד שהוא העול שנותנים על שני השוורים כשמוליכים אותן יחד להרישה או בשאר משא⁴³, לא מכר את הבקר⁴⁴, ואפילו משך הלוקח הצמד והבקר ונתן המעות מוציאין ממנו הבקר והמעות הם בעד הצמד, ואין הדמים ראייה לומר הא ודאי אין הצמד שזה כל כך בלא

³⁶ שו"ע סימן רטו סעיף ה, סימן ריח סעיף יט וסימן רכ סעיף טו

³⁷ הרמב"ם סוף פכ"ו מה' מכירה (לאחר שהביא כל ההלכות דלהלן), אין כל אלו הדברים אמורים אלא במקום שאין שם מנהג ולא שמות ידועים בכל דבר, אבל במקום שנהגו שהמוכר כך מוכר כך, ה"ז מכור וסומכין על המנהג, וכן במקום שאין קורין אלא בית לבית לבדו, או שקורין בית לבית וכל סביבותיו ולכל שעל גביו, הולכין אחר לשון אנשי המקום, וכן הדין במוכר הצר או שדה או עיר או מטלטלין, בכל הולכין אחר השמות הערוכים בפי כל, וזה עיקר גדול בכל דברי משא ומתן הולכין אחר לשון בני אדם באותו המקום ואחר המנהג, אבל מקום שאין ידוע בו מנהג ולא שמות מיוחדים, אלא יש קורין כך ויש קורין כך, עושים כמו שפירשו חכמים בפרקים אלו, ע"ב, ועי' להלן, ועי' נחל יצחק סימן סא ענף ד אם במנהג הולכין אחר רוב אנשי המקום, ועי' אבן האזל פכ"ח מה' מכירה ה"ו.

³⁸ כן משמע מלשון הרמב"ם, והלכות אלו מבוארים בשו"ע בסימנים ריד – רכ,

³⁹ שו"ע ונו"כ רכ ה

⁴⁰ והיינו שלפי המעות שנתן יש הוכחה שמכר גם הנלוים לו, כגון שלדבר הנמכר לבד אין נותנים כל כך, וכן להיפך, מ"מ אין אומרים כן, ומשמע מדברי הד"מ בריש סימן ריד שגם בלשונות מכירה בקרקע, כגון יציע וגן אין הדמים ראייה

⁴¹ רמ"א שם

⁴² שו"ע ונו"כ רכ ד

⁴³ סמ"ע שם ט

⁴⁴ לא מיבעיא במקום שהכל קורין לצמד צמד ולבקר בקר ואין שום אחד קורא לבקר צמד דאין בקר בכלל צמד, אלא אפילו יש מקצת שקורין לצמד צמד לבקר בקר ויש מקצת שקורין לבקר צמד, אפילו הכי לא מכר את הבקר בכלל צמד, דמסתמא אין הבקר נגררין אחר הצמד. לבוש ועיין בסמ"ע שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר | ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא מציעא

הבקר ואם בן ודאי לקח הבקר עמו, אין אומרים בן, אלא לעולם לא מכר את הבקר בכלל צמד.

במה דברים אמורים כשאינן קשורין ביחד כשמכר, אבל אם קשורין ביחד הכל נמכר בכלל צמד.

וזוהו בזמניהם אבל בזמננו במדינותינו אינו כן לפי הלשון, אלא יש לדון כל דבר כפי לשון הרגילה⁴⁵.

ט. לוקח נמי מקבל פקטים ... דיהיב ליה זוזי בתשרי וקא

שקיל מיניה בניסן כי מדה דתשרי הא דיהיב ליה זוזי

בניסן וקא שקיל מיניה בניסן כי מדה דניסן

המוכר לחבירו שמן סתם מקבל עליו לוג ומחצה שמרים לכל מאה לוג אם ימצאו בשוליו⁴⁶, ומקבל עליו עוד⁴⁷ שמן העכור העולה למעלה על פני השמן יותר על השמרים הידועים באותו מקום.

במה דברים אמורים כשנתן לו מעות בתשרי⁴⁸ שהשמן עכור והרי קנאו עם השמרים המעורבים בעכירתו, ולוקח ממנו השמן בניסן שכבר שקעו שקטו ונחו השמרים בשולי היריעה, במדה של תשרי שהיא גדולה שצריך לעשותה

⁴⁵ לכאורה נראה שגם פירושי ה"ל והפוסקים מבוססים על אומד דעת בני אדם בזמנם, וממילא בזמננו קשה לקבוע הלכה למעשה עפ"י מה שנאמר בשו"ע, וכן משמע בערוה"ש שכתב וז"ל, ודע שבזמניהם לא היה כמו בזמננו במדינותינו שכל הבנינים כלולים בלשון בית, וכשמוכרים בלעדי הבנינים והעליות מפרשים בפרטות, אבל בזמניהם שם בית לא כלל רק החדרים שדרים שם וגם לא עליות, וכן שאר דברים שבזמננו אינו כן לפי הלשון, וכמ"ש הרמב"ם, ע"כ, אלא שנראה שיש ללמוד מהם באופן כללי במקרים דומים בזמננו, ולכן לא העתקתי כל ההלכות.

⁴⁶ שאם היה רוצה המוכר היה מערבו בשעת המדידה כ"כ ב"י בדעת הרמב"ם אבל דעת הסמ"ע כו שאדרבה, כל דיש לו רשות לערב ולא עירב אמרינן דמחיל ליה.

⁴⁷ עיין סמ"ע כז

⁴⁸ בתשרי הוא עת הבעיר והשמן הוא עכור, משו"ה מודדין במדה הגדולה, כי הלוקח מקבל אז שמן כאשר הוא עכור וצפה למעלה ובתוכו כמה ערבוביות, וקוראן הרמב"ם כאן [ה"ט] שמן עכור, והגמרא [ב"מ מ' ע"ב] קוראן פקטין, והטור [סעיף י"ט] ומור"ם בסמוך קוראין בלשון קמחים. סמ"ע כח

תרומות והנצחות | בנק הדואר ה"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת בבא מציעא

מפני אותו השמן הצופה למעלה, אבל אם לוקח השמן בניסן במדת ניסן⁴⁹ שדרך לעשותה קטנה מפני שכבר שקעו השמרים וצלל השמן, אינו מקבל עליו אלא השמרים בלבד.

**י. המפקיד ... ולא יחדו לה בעלים מקום וטלטלה ונשתברה
אם מתוך ידו נשברה לצורכו חייב לצורכה פטור אם
משהניחה נשברה בין לצורכו בין לצורכה פטור יחדו לה
הבעלים מקום ... בין מתוך ידו ובין משהניחה לצורכו
חייב לצורכה פטור**

השומר על חפץ הבירו⁵⁰ ולא נתכוין להשתמש בפקדון אלא שטלטלה ממקומה, אף על פי שיחד לו הבעלים מקום להניחה שם, אם הטלטול הוא לצורך הפקדון כגון שמונה במקום העלול להתקלקל ומניחו במקום המוצנע יותר⁵¹, בין שנשברה מתוך ידו ובין לאחר שהניחה במקום אחר, פטור.

יחד לו הבעלים מקום, וטלטל החבית מפני שהיה צריך למקומה שרוצה להשתמש במקום שהחבית מונחת. פטור מאונסין דכיון שלא נתכוין להשתמש בחפץ לא נעשה שולח יד, וגם שואל שלא מדעת אינו, ועדיין שומר הוא⁵². אלא אם כן בא האונס מחמת שינוי המקום, ואז חייב אפילו משהניחה⁵³.

⁴⁹ בניסן כבר נשקט ונשתקע השמן מכל הערבוביות שהיו בתוכם והוא צלול, ומשו"ה המדה אז היא קטנה, ומשו"ה קאמר שאם בא הלוקח בניסן ורוצה שימדוד לו המוכר במדה הגדולה של תשרי בעת שנתן לו מעות על השמן, צריך לקבל עליו שמן עכור. סמ"ע שם

⁵⁰ שו"ע ונו"כ רצב ו

⁵¹ סמ"ע ס"ק יב

⁵² רמ"א שם

⁵³ רמ"א שם, ופירש הסמ"ע (ס"ק יג) דאיירי אפילו כשהמקום השני משומר יותר, ובאו ליסטים (כן נראה לפרש מ"ש הסמ"ע גנבים, שהרי גניבה לאו אונס הוא, מיהו אפשר דהסמ"ע קאי בש"ח שלגביה הוי גניבה כאונס), שאפשר שבמקום הראשון לא היו באים, ולכן אם חזר והניחה במקום הראשון פטור, וכן משמע קצת בדברי הט"ו. והקשה בנה"מ (סק"ז) למה יתחייב מחמת שינוי המקום, הרי גם בשומר שמסר לשומר אחר, שדרך הבעלים להפקיד אצלו פטור אפילו כשייחד לו הבעלים מקום, וא"כ שומר זה ששינה ממקום למקום בתוך ביתו לא גרע משומר אחר שדרך הבעלים להפקיד אצלו, וממעם תחלתו בפשיעה שבשעת טלמול נוח להשבר,

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת בבא מציעא

ואם לא ייחד לו הבעלים מקום, אינו חייב אפילו באונס הבא כתוצאה משינוי המקום דכיון שלא ייחד לו הבעלים מקום, כל מקום הוא מקומו, ואף על פי שבמקרה היה המקום הראשון משומר יותר, הרי לא נתחייב השומר להניחו שם.

אבל באונס הבא מחמת מעשה ההעברה עצמו חייב⁵⁴.

אין לחייבו, שהרי כשחזר והניחה נסתלקה הפשיעה. וע"כ פירש הנה"מ דאיירי כשהניחה במקום שאינו משומר כ"כ כבמקום הראשון, וחייב משום תחלתו בפשיעה וסופו באונס, וכ"כ במחנה אפרים (הלכות שומרים סימן כט).

⁵⁴ בנה"מ (סק"ח) מדייק בדברי הרמ"א שכתב פטור משהניחה, והרי אפילו מונח עדיין בידו יהא פטור, כיון שלא ייחד לו מקום, ולכן פירש שבא לומר שאם נשברה מתוך ידו, אפשר שמחמת המלמול נשברה, אבל לאחר שהניחה לא שייך לומר כן. וצריך לומר דלא איירי באונס גמור, אלא כעין נתקל, ובלבוש כתב שחייב משום דאזקה בידיים.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

